

ZIJ STRIJDT TEGEN MISSTANDEN OP PALMOLIEPLANTAGES

JAARGANG 13, NR.4 | NOVEMBER 2020

Kerstbonbons

Geweld

Kerstkransjes

Milieuschade

**KERST
SPECIAL
actionaid**

Kerststol

Uitbuiting

ActionAid is een internationale organisatie

die zich inzet voor vrouwenrechten en gelijke kansen voor iedereen.

Margarita Osorio uit Guatemala

DE SCHADUWZIJDE VAN ONZE KERSTKRANSJES

Aan het einde van een jaar waarin het coronavirus alles domineerde, zou je soms bijna vergeten dat er nog zo veel meer speelt. Helaas zijn er op allerlei plekken in de wereld nog vele andere crises gaande, die ook echt onze aandacht verdienen. Wij willen dit rare jaar niet afsluiten, zonder ook daar bewust bij stil te staan. Ben je bijvoorbeeld bekend met palmolie? Een ingrediënt dat je waarschijnlijk dagelijks gebruikt, ook tijdens de feestdagen omdat het onder meer verwerkt wordt in kerstkransjes, chocolade, maar ook in pindaas en shampoo. Wist je ook dat de productie van deze olie gepaard gaat met ontbossing, vervuiling en (seksueel) geweld? Vooral vrouwen zijn de dupe van palmolie!

Prachtige vulkanen, bergen en ongerepte bossen: van een afstand lijkt Guatemala een waar paradijs. Maar niets is minder waar! Al jaren worden in rap tempo hele bossen gekapt om zo meer landbouwgrond vrij te maken. Die grond wordt o.a. gebruikt voor palmolieplantages. Het land wordt vernietigd en lokale gemeenschappen uitgebuit en geïntimideerd. Voor onze producten... Dit moet stoppen! Daarom documenteren we de misstanden rondom deze industrie en de wijze waarop vrouwen extra hard worden getroffen.

MEER ZORGTAKEN

Water halen, het huishouden en de zorg voor kinderen, zieken en ouderen – het zijn taken die vrouwen in Guatemala goeddeels voor hun rekening nemen. Door vervuiling die gepaard gaat met de palmolieproductie nemen deze taken toe: meer mensen raken ziek en vrouwen moeten bijvoorbeeld verder lopen voor schoon water. Doordat vrouwen meer tijd kwijt zijn aan deze onbetaalde zorgtaken, is er minder tijd voor hun eigen ontwikkeling en betaald werk.

INKOMSTEN LOPEN TERUG

Ook het kleinschalig verbouwen van eigen voedsel wordt veelal gedaan door vrouwen, waarmee zij voorzien in het levensonderhoud van hun gezin en gemeenschap. Door landroof en vervuiling als gevolg van de palmolieproductie wordt dit steeds moeilijker. Tegelijk komen vrouwen niet in aanmerking voor de (geringe) werkgelegenheid die de palmolie-industrie met zich meebrengt. Daardoor ontstaat een groot voedselgebrek én worden vrouwen (financieel) steeds afhankelijker van mannen.

TOENAME VAN GEWELD

Als lokale gemeenschappen in opstand komen tegen de palmoliebedrijven, krijgen ze vaak te maken met bedreigingen, laster, geweld en zelfs moord. Vrouwen krijgen daarnaast ook te maken met (seksuele) intimidatie, misbruik en verkrachting, wat toegenomen is door de komst van grote aantallen alleenstaande mannen die naar de palmolieplantages komen om te werken. Ook seksuele uitbuiting, bijvoorbeeld in ruil voor werk, komt veel voor. Dit kan en mag niet zo doorgaan!

DE ROL VAN NEDERLAND

Vraag je je af waar dit verhaal linkt aan Nederland? Maar liefst 43% van de Guatemalteekse palmolie komt rechtstreeks ons land binnen, via de Rotterdamse haven. Dat maakt Nederland medeverantwoordelijk voor de misstanden en dus moeten wij er iets aan doen om de mensenrechten te verdedigen en beschermen!

Als of de situatie rondom palmolieplantages en de coronacrisis niet rampzalig genoeg is, werd Guatemala de afgelopen weken meerdere keren getroffen door tropische stormen. ActionAid werkt met gemeenschappen in de getroffen gebieden en onze collega's werken hard om hulp te bieden aan mensen die alles kwijt zijn geraakt. Als de ergste nood voorbij is, zullen we ons richten op de wederopbouw waarbij onze aandacht uitgaat naar de positie van vrouwen.

“WE VERDEDIGEN ALLEEN ONS LAND EN ONZE FAMILIES”

Lucía García Caal woont in Guatemala in een palmoliegebied. Ze vertelt: “In mijn jeugd waren de bergen groen, de rivieren schoon en ziektes afwezig. Maar sinds de komst van de palmoliebedrijven tien jaar geleden, ziet alles er anders uit. Het water staat stil en het is te vies geworden om van te drinken of de was mee te doen. Het maakt ons ziek: we krijgen huiduitslag of diarree. Onze kinderen krijgen huidziektes, veroorzaakt door larven. Ouderen overlijden door uitdroging door het vele overgeven. Het water is ons leven en het maakt me boos en verdrietig dat hier niets tegen wordt gedaan. Palmoliebedrijven zijn een lastercampagne tegen ons begonnen, maar we hebben niets misdaan. We verdedigen alleen ons land en onze families.”

ACTIONAID STRIJDT VOOR VERANDERING

ActionAid vindt het onacceptabel dat onze kerststol, kerstkransjes, potten pindakaas en schoonheidsproducten ergens anders op de wereld zoveel leed en milieuschade veroorzaken. Als consument ben je vaak niet op de hoogte van alle ingrediënten zoals palmolie in producten, laat staan van de problematiek rondom de productie van deze ingrediënten. ActionAid pleit daarom voor een gemeenschappelijke, duurzame en brede aanpak van de veelomvattende problemen in productieketens, zoals die van palmolie, waarbij we expliciet kijken naar de positie én bescherming van vrouwen. Zou het niet geweldig zijn als we in het nieuwe jaar samen met u weer een aantal substantiële stappen kunnen zetten?!

Met uw donatie kunnen wij vrouwen

blijven steunen:

€25

... maakt het mogelijk dat we **onderzoek** kunnen blijven doen naar schendingen van vrouwenrechten in de productieketen van o.a. palmolie door betrokken bedrijven. Zo kunnen we gefundeerd aan allerlei bellen trekken en bedrijven aanspreken.

€40

... kan bijdragen aan steun aan vrouwen die wonen bij palmolieplantages, om voor hun rechten op te komen, bijvoorbeeld door **juridische bijstand** te verlenen en hen voorlichting en training te geven over mensenrechten.

€80

... kan ervoor zorgen dat we in Nederland **campagne** kunnen voeren en met de overheid en bedrijven in gesprek kunnen over betere wetgeving die mensenrechten en het milieu respecteert.

Maak uw gift over via www.actionaid.nl/misstanden, de QR code of IBAN NL89 TRIO 0338 8888 88 o.v.v. misstanden. Ontzettend bedankt!

SCHENKEN MET VOORDEEL: ZO GEREGELD

Wist u dat u met een simpele overeenkomst geld kunt terugkrijgen van de Belastingdienst? De enige voorwaarde is dat u uw gift voor minimaal 5 jaar vastlegt in een zogenoemde schenkingsovereenkomst. U kunt dan tot wel 52 procent van uw donatie terugkrijgen. Aantrekkelijk voor u, maar vooral voor de wereldwijde vrouwenbewegingen met wie wij samenwerken. Het geeft hen de zekerheid dat wij samen met hen het belangrijke werk kunnen voortzetten. Zeker als u het belangvoordeel gebruikt om uw bijdrage te verhogen. Doet u mee? Neem voor meer informatie contact met ons op of lees meer en download de schenkingsovereenkomst op www.actionaid.nl/schenken. Als u het ingevulde formulier vóór 14 december naar ons toestuurt, gaat uw voordeel al op 1 januari 2021 in!

IN ACTIE TEGEN MIJNBOWBEDRIJVEN

Zimbabwe is rijk aan mineralen zoals goud, kolen en tin. Deze grondstoffen trekken veel buitenlandse mijnbouwbedrijven aan, die het vaak niet nauw nemen met mensenrechten en het milieu. Omwonenden van mijnbouwprojecten hebben, net als bij palmolieplantages, dikwijls te maken met vervuiling, corruptie en geweld. Als onderdeel van de Fair, Green en Global Alliantie steunt ActionAid mensen over de hele wereld die te maken hebben met mensenrechtenschendingen. Dat doen we bijvoorbeeld door ons in te zetten voor regelgeving voor bedrijven, handels- en investeringsregels en een eerlijker belastingstelsel. Zo steunen we in Zimbabwe partnerorganisatie ZELA, zodat zij mijnbouwgemeenschappen kunnen helpen om op te komen voor hun rechten. Bekijk de video over het werk van ZELA op www.actionaid.nl/zela

WAT HEBBEN WE IN 2020 SAMEN MET U BEREIKT?

- Begin dit jaar ondertekenden **10.000 mensen** in Nederland de petitie voor een belangrijk VN-verdrag waarmee internationale bedrijven die mensenrechten schenden een halt toe geroepen kunnen worden en slachtoffers toegang kunnen krijgen tot informatie, advies en recht. Deze actie is onderdeel van de campagne 'Geen VIP-rechten voor multinationals' waar ActionAid aan deelneemt.
- Na een strijd van 19 jaar kregen **4.000 mensen** in Oeganda, met steun van ActionAid, in februari eindelijk gerechtigheid nadat ze in 2001 gewelddadig van hun land werden verdreven voor een koffieplantage.
- Het is lang geleden dat het kon, maar op 8 maart gingen we samen met 15.000 mensen de straat op tijdens de **Women's Rights March**. ActionAid liep mee om specifiek aandacht te vragen voor vrouwen in ontwikkelingslanden die extra hard geraakt worden door klimaatverandering.
- Vanaf maart werden alle zeilen bijgezet om de gevolgen van de coronacrisis voor de meest kwetsbaren in te dammen. Mede dankzij onze donateurs heeft ActionAid tot nu toe ruim **23 miljoen** mensen kunnen bereiken.
  - Om geweld tegen te gaan vonden meer dan **23.690 vrouwen** steun bij Women Safe Spaces in Bangladesh en Indonesië.
  - Meer dan **2 miljoen vrouwen en meisjes** ontvingen hygiënepakketten, met o.a. zeep en maandverband.
  - In o.a. Burundi, Liberia en Mozambique kregen meer dan **21.000 mensen** (voornamelijk boerinnen) steun met landbouwtrainingen, zaden en vee, zodat ze zich konden omscholen wanneer hun inkomsten wegvielen door de crisis.
- Na de explosie in Beiroet in augustus zetten we, samen met onze lokale partner ABAAD, **mobiele veilige ruimtes** op voor vrouwen die te maken kregen met huiselijk en seksueel geweld.
- In oktober brachten wij een **rapport** uit over vrouwenrechtenschendingen in de palmolieproductie in Guatemala door Nederlandse bedrijven.
- In november maakten meer dan **2.200 mensen** zich sterk voor vrouwenrechten tijdens de Women's Rights Challenge. Hiermee zamelden zij geld in om geweld tegen vrouwen tegen te gaan en hun positie te versterken.

act:ionaid

Postbus 10707 | 1001 ES Amsterdam
Tel: 020 520 62 10 | www.actionaid.nl
IBAN NL89 TRIO 0338 8888 88

ActionAid Special verschijnt 4 keer per jaar. Wilt u deze special minder vaak ontvangen, geef dit dan door via www.actionaid.nl/contact. Foto's: © ActionAid

W www.actionaid.nl

[www.twitter.com/ActionAid_NL](https://twitter.com/ActionAid_NL)

www.facebook.com/ActionAidNederland

www.instagram.com.comActionAid_NL